

Árképzés a budapesti kisállatpraxisokban

Dr. Bendzsel Dániel
MÁOK Praxisvezetői Tagozat

**ADJ
KÖRLAPOT!**

Bevezetés

Hazánkban az állatorvosi szolgáltatások árképzése látszólag sokszor inkább szubjektív szempontok és érzelmek mentén alakul, és kevésbé üzleti alapon. A tanulmányban ezt az állítást kívánom körüljárni, miközben egyszerre gyűjtök adatot a budapesti állatorvosi rendelők áráiról (különös tekintettel a szolgáltatásokra), árképzési módszereiről, valamint az azt befolyásoló tényezőkről. Az elmúlt időszakban Magyarországon tapasztalható áremelések mértéke látszólag magasabb a szakterületünkön tapasztalhatónál, és míg a költségeink jelentősen nőttek az elmúlt években, az áraink ezt nem követték. Véleményem szerint ahhoz, hogy az állatorvosi szolgáltatások árai ismét közelítsék a reálisan elvárható, fontos megismernünk a jelen állapotot. A budapesti rendelők földrajzilag nagyon közel helyezkednek egymáshoz, így az árképzés terén feltehetően hatnak egymásra. Ugyanakkor kis területen jól vizsgálható a kliensek anyagi helyzetének hatása is, mert a kerületek közt nagy különbségek figyelhetők meg. Valódi átfogó ár összehasonlítás idáig nem jelent meg a városban, kisebb mértékű is csak régebben (Pintér Z., 1999). A tanulmány elején röviden áttekintem az árképzés módjait is, valamint a számunkra talán leginkább használható, percdíj alapú árazást. A függelékben kerületi bontásban ismertetem az egyes beavatkozások átlagárait.

Áttekintés

Definíció szerint az „ár” egy termék, vagy szolgáltatás pénzben kifejezett értéke, melynek normál árképzés esetén az alsó határa az önköltség, felső határa az ár, amit az adott piacon a fogyasztók hajlandók azért kifizetni. Az önköltség kiszámolása az árképzés alapja, ami nélkül lehetetlen üzletileg megalapozott döntéseket hozni. A piac fizetési hajlandósága már egy szubjektív értékhatár, amit sokszor más területekkel összehasonlítva tudunk megjósolni.

Az árképzés jellege szerint megkülönböztetünk költségelvű számítást, ahol a termék vagy szolgáltatás költsége és a kívánt profit mértéke egyedül a mérvadó. A célhozam elvű számítás esetén egy elvárt bevétel elérése a cél, ilyenek például a közüzemi díjak. Az értékelvű számítás esetén az eladott termék vagy szolgáltatás hasznossága vagy értéke határozza meg az árat, és szoros összefüggés mutatkozik a kereslet és a kínálat között. Ide tartozik például az arany ára. A versenytársakhoz igazodó árképzés elsődlegesen a konkurencia árait figyeli, és a magatartás lehet ármeghatározó vagy árkövető. Beszélünk még ajánlati ár jellegű árképzésről is, például közbeszerzések esetén.

Az állatorvosi tevékenységünk során jelenleg sokszor a versenytársakhoz igazodó árképzés érvényesül egyfajta ösztönöszerű technikával. Objektíven vizsgálva a költségelvű, értékelvű számítás kéne a kiindulási alap legyen, amit aztán az árak összehasonlításával (benchmarking) lehetne finomra hangolni. Az így kialakított árak után a praxisok saját elhatározásuk alapján végezhetnek ösztönző, vagy megkülönböztető árképzést. Az előbbire példa az alkalmi ár, a lélektani árengedmények (megemelt ár leszállítása), 9-es végű árak,

utóbbira bizonyos fogyasztói csoportoknak adott engedmény (pl. nyugdíjasok), vagy a mennyiségi kedvezmények.

Röviden kitérek a költség alapú árképzés technikájára, amely fontos alapot jelent a végső ár kialakításában. Utóbbihoz fontos lenne az árak összehasonlítása is, hogy az adott állategészségügyi szolgáltató el tudja helyezni magát a piacon. Erre sajnos Magyarországon hivatalos források nem állnak rendelkezésre, így a praxisok általában csak a saját mikro-környezetük (konkurens rendelők) árait ismerik. A tanulmány következő része a leggyakrabban beavatkozások budapesti árait hasonlítja össze, kerületekre bontva, ami a későbbiekben kiindulási alap lehet az ár összehasonlításra (benchmarkingra), valamint évente megismételve mérhetővé válhat a kisállatgyógyászat adott földrajzi területen regisztrálható árindex változása is. Ez utóbbi ismerete fontos lehet, mert ennek az értéknek magasabbnak kéne lennie az átlagos fogyasztói árindexváltozáznál, a külföldi példák szerint (Nationwide DVM, 2018). A kérdőívben szereplő kérdések segítségével pedig választ keresek arra, hogy a praxisokat az árak kialakításában milyen egyéb szempontok vezérlik.

Mint láthatjuk, az árképzés alapja a saját költségeink pontos ismerete. Ebből a szempontból a legfontosabb a termékek beszerzési árán túl a következők:

1) Állandó költségek: ezeket a főkönyvi kivonatban szereplő olyan tételekből ismerhetjük meg, melyek folyamatos költséget jelentenek a praxis számára akkor is, ha épp nincs tényleges kiszámlázott tevékenység. Fontos, hogy mivel árképzésről beszélünk, a tavalyi évet csak kiindulásnak vehetjük, hiszen a következő évi tervezett költségek (költségvetés) lesz az alapja a számításunknak. Ide tartozik a rendelő rezsi-költsége, a bérleti díjak, biztosítások, bankköltségek, könyvelői díjak, lízingköltségek, tagdíjak, továbbképzések díjai, stb. Fontos, hogy amennyiben fix béren dolgozik az alkalmazott, akkor a bérek, járulékok, adók szintén ide tartoznak.

2) Ismernünk kell a kiszámlázható órák számát. Ez az az idő, amikor a rendelő ténylegesen bevételt tud termelni, tehát a nyitvatartási idő azon része, amikor nem előre tervezett takarítás, stb. történik.

3) Tudnunk kell az ún. FTE (teljes munkaidő egyenérték) értékét. Mivel az állatorvosi praxis hazánkban szinte kizárólag az állatorvostól függ, tehát tényleges direkt bevételt az asszisztens nem termel, így ezt a számot az állatorvosokra kell meghatározni. Lényege, hogy a ténylegesen ledolgozott össz állatorvosi óraszámot elosztjuk a tényleges nyitvatartott órák számával. Példa: hétköznap napi 8 óras nyitva tartás egy 8, egy 4 és egy 2 órában foglalkoztatott állatorvossal: $Heti\ 8 \times 5 = 40$ óra nyitva tartás, $(8 \times 5) + (4 \times 5) + (2 \times 5) = 70$ óra munka. $FTE = 70 / 40 = 1.75$ A példa szándékosan le van egyszerűsítve, a gyakorlatban érdemes számolni a szabadságokkal, betegszabadságokkal, továbbképzés miatti távollétekkel, ünnepnapokkal, stb. is. Az FTE ismerete azért fontos, mert a rendelőkben egységnyi idő alatt átlagosan ennyi állatorvos tudja megtermelni a szükséges bevételt.

4) Ismernünk kell a rendelők „kihasználtságát”. Amennyiben egy átlagos praxisról beszélünk, ez kb. 0,5. Ez az az idő, amit munkaidőben az állatorvos direkt munkával tölt (kezel, műt, stb.). Az indirekt munka (olvasás, adminisztráció, stb.) alatt nincs kiszámlázható tétel. A szám forgalmas rendelőkben akár 0,6 is lehet, kis forgalom esetén 0,4, vagy az alatti.

A fentiek ismeretében meghatározhatjuk praxisunk percdíját:

Percdíj = Állandó költségek / kiszámlázható órák száma / 60 / FTE / kihasználtság

Az árképzés ezek után a következő:

Percdíj + anyagköltség x profit

A fentiek kiszámítása után a kapott összeget összehasonlíthatjuk a környezetünk áráival, és ismervé a praxisunk üzletpolitikáját, korrigálhatunk azon. Ez a korrekció normál esetben minimális kéne legyen, azonban amennyiben kiszámoljuk, látjuk, hogy sokszor nagyságrendi különbség adódik. Ez az ár bizonyos területeken, amiket ún. „vásárolható” termékeknek vagy szolgáltatásoknak hívunk (shopped items, front-end fees) mesterségesen alacsony, mert ezzel szeretnénk bevonni klienseket, de legalábbis nem elriasztani őket (pl. ivartalanítás, kullancs nyakörv, stb.). Ez két szempontból nagyon fontos: látni kell, hogy ezek az árak nem a normál árképzés részei, hanem az ösztönző árképzés kategóriájába tartoznak eleve. Tehát amikor pl. egy ivartalanítás normál áráról beszélünk, valójában az már eleve egy nyomott, akciós ár, amit tovább akciózni csak különösen indokolt esetben szabadna. Másrészt látnunk kell, hogy az itt elvesztett bevételt más termékeken és szolgáltatásokon kell majd behoznunk, különben a praxis soha nem lesz profitáló. Amennyiben ezt nem tartjuk be, a „profitot” csak a feketegazdaság területére tévedve realizálhatunk.

További probléma, hogy a kiszámolt árak és a valójában elkért árak közti rés tág, és egyre nő. Ennek oka, hogy a kellő áremelések a szegmensünkben nem történtek meg az elmúlt években, évtizedekben.

A fenti elvek mentén számolva egy átlagos magyar praxis esetén egy fél órás állatorvosi szolgáltatás (pl. vizsgálati díj) minimum 10.000 Ft körül, vagy előlött alakul (saját számítás). A vizsgálati díjak ára egy jó összehasonlítási alap, hiszen szemben például egy műtét árával, amit sok egyéb tényező befolyásol (altatás módja, műtő felszereltsége, jelenlévő személyzet létszáma, felhasznált anyagok, stb.), a fizikális vizsgálat menete és felszereltség szükséglete gyakorlatilag az egész országban egyforma, a különbséget csak az állandó költségek változása, valamint az összehasonlító árképzés indokolja. További előnye, ha ezt az árat vizsgáljuk, hogy viszonyítási alapul szolgál a többi szolgáltatás árához, úgy a hazai, mint a nemzetközi gyakorlatban. Idehaza a MÁOK ajánlott szolgáltatási árai (MÁOK honlap, 2018) szintén egyfajta referenciaként veszik alapul a vizsgálati díj árát (vizsgálati díj = 1 ÁP).

Amennyiben az 1990-es évek elején az országban általános, kb. 500 Ft-os állatorvosi vizsgálati díjat az azóta eltelt időszak fogyasztói árindex emelkedésével (KSH, 2018) felszorozzuk,

láthatjuk, hogy amennyiben az inflációt követék volna csupán az árak, milyen összeg lenne ma egy rendszerváltás utáni színvonalú praxis esetén ez az összeg. Ez a szorzó jelenleg 19,46, tehát $500 \times 19,46 = 9730$ Ft. Ha az akkori átlagkeresettel (KSH, 2018) számolunk (a vizsgálati díj annak 3.7%-a volt), és ezt arányosítjuk a mai átlagkeresethez, akkor az akkori 500 Ft-os vizsgálati díj mai „árfolyamon” 10333 Ft, az ÁFA növekedésével korrigálva.

Ez a 10000 Forint körüli összeg jelenleg az országban jóval magasabb az átlagos vizsgálati díjakhoz képest, csakúgy, mint az összes többi szolgáltatási árunk, akár a fent említett pénzügyi számítás, akár az elmúlt évtizedek inflációkövetésével számolt értékéhez képest. Továbbá nem felelkezhetünk meg a tényről, hogy az elmúlt időszakban szakmánk rohamos fejlődésen ment keresztül, ami nagymértékű áremeléseket kéne jelentsen. A szakkönyvek, továbbképzések, emelkedő műszerköltségek, növekvő tulajdonosi elvárások, a praxisok számának növekedése, a gazdaság kifehéredése mind olyan tényező, ami ebbe az irányba kéne hasson.

A rendszerváltás utáni kiindulási pont az árak terén ráadásul mesterségesen alacsony volt, a szocializmus korszakában ugyanis a „nemzetgazdasági jelentőségű” nagyállatpraxis számára alatt az akkor még igen szűk kisállat szegmens is részesedett az állami támogatásokból, amik a magánrendelők megjelenésével megszűntek, de hirtelen nem lehetett meglépni az ezt pótló áremeléseket a kellő mértékben.

A fent is említett növekvő költségek (ún. „cost pressure”) szakmánkat a fogyasztói árindeknél erősebb árváltozást követő csoportba sorolja. Sajnos hazánkban a KSH szegmensünket külön nem méri, de külföldi példák alapján látható, hogy az utóbbi időben állatorvosi árak az infláció mintegy kétszeresét követik, a fenti okok miatt (1. ábra). Az átlagos fogyasztói kosárban elfoglalt helyünk, amennyiben ezt a mértéket nem követjük, visszaesik.

Az utóbbi időben a kellő áremelések elmaradásának egyik legfajóbb következménye az állatorvosi bérek lemaradása egyéb szakmákhoz képest. Ez a jelenség fontos szerepet kap mind a friss diplomások elhelyezkedésekor (elvándorlás, pályaelhagyás), mind a meglévő munkatársak megtartásakor. A hazai állatorvosi fórumok témafelvetései (Hungarovet, Vetmail, Facebook) az utóbbi évben rendre ezt a problémát igazolják.

Saját vizsgálatok

Célok

A tanulmány célja, hogy segítséget nyújtson a budapesti praxisoknak az árképzésük során, valamint hogy összefüggéseket keressen az árak, és a praxisok elhelyezkedése, állatorvos létszáma, kora, és árképzési politikája között.

Anyag és módszer

A kérdőívet a budapesti, rendelővel vagy kórházzal rendelkező állatorvosi praxisoknak személyesen, valamint online (Vetmail levelezőlista, Hungarovet honlap, Facebook – Állatorvosok – Vets Csoport, Hungarovet Csoport) juttattam el, a válaszadásra 2018. március-júliusig volt lehetőség, anonim módon. A kérdőívet a SurveyMonkey (www.surveymonkey.com) segítségével gyűjtöttem, és összesítettem. Ez idő alatt 130 válasz érkezett. A kérdőív első fele a praxisok elhelyezkedéséről, létszámáról valamint koráról szólt, a második felében pedig bizonyos szolgáltatások konkrét áaira kérdeztünk rá, valamint az árképzés módjáról, az akciókról, valamint a praxis árképzési önrétkezéséről, és a páciéntúra érzékenységéről kérdeztünk. A 130 válaszadóból mindössze 66 volt értékelhető, a többiek ugyanis a kérdőív második, lényegi felére nem válaszoltak. Ennek oka feltehetően abban a mélyen gyökerező, és nem alaptalan hazai berögződésben kereshető, hogy a praxisok félnek, hogy a konkurencia az árak ismeretében az árverseny intézményében látja egyetlen előnyét. Az árak eltitkolása ugyanakkor felesleges, hiszen a MÁOK szabályai szerint ezek a rendelők váróiban nyilvánosak kellene legyenek. Bízom benne, hogy egy esetleges későbbi ismételt felmérés esetén nagyobb bizalommal fordulnak majd a kérdőívekhez, megismerve az idej eredményeket.

A beérkező válaszokat a program segítségével adott kérdésekre kapott válaszok szerint tovább tudtuk vizsgálni, így lehetővé vált az átlagos számok kibontása több szempont szerint.

Eredmények

Az alábbiakban először az alapvető adatokat ismertetem, kihagyva azokat a kérdőívet, ahol további információt nem kaptunk.

Látható, hogy az I. kerület kivételével mindenhol sikerült legalább egy rendelőt megszólaltatni (1.táblázat), így területileg sikerült gyakorlatilag egész Budapestet lefedni.

Melyik kerületben működik a praxis?		
Kerület	Válaszadók	
I.	0,00%	0
II.	7,58%	5
III.	6,06%	4
IV.	9,09%	6
V.	1,52%	1
VI.	4,55%	3
VII.	3,03%	2
VIII.	4,55%	3
IX.	3,03%	2
X.	1,52%	1
XI.	4,55%	3
XII.	3,03%	2
XIII.	6,06%	4
XIV.	6,06%	4
XV.	4,55%	3
XVI.	7,58%	5
XVII.	6,06%	4
XVIII.	7,58%	5
XIX.	3,03%	2
XX.	3,03%	2
XXI.	1,52%	1
XXII.	4,55%	3
XXIII.	1,52%	1
Összesen		66

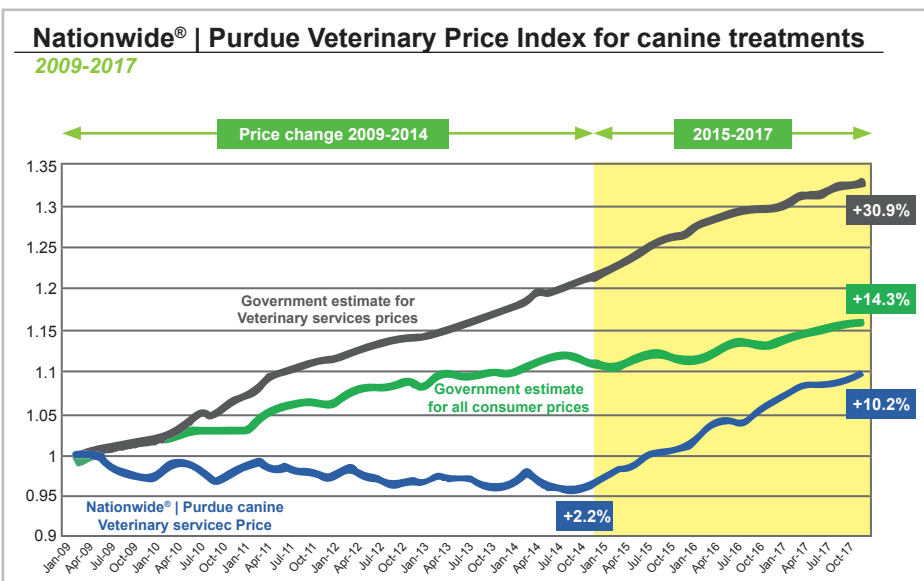
1. táblázat

Hány állatorvos dolgozik a praxisban?		
Létszám	Válaszadók	
1	15,15%	10
2	21,21%	14
3-5	53,03%	35
5 felett	10,61%	7

2. táblázat

A vizsgált praxisok méretének egyik fontos jellemzője, hogy hány állatorvos dolgozik az adott intézményben. Látható, hogy a kitöltők többsége (közel 64%-a) 3-nál több állatorvossal dolgozik, komoly praxis. (2. táblázat) A nyitás időpontja szerint a kitöltők többsége 10 évnél régebben szolgáltató praxis, de sikerült 22 „középkorú” (3-10 éve nyitott) és 2 fiatal (1-3 éve nyitott) praxist is megvizsgáljunk. (3. táblázat)

Az árak esetén ismertetem a minimum, a maximum, a medián és az átlagos árakat (4. táblázat). Jól látható, hogy sok esetben akár 2-5-szörös különbségek is vannak egy városban belül. A későbbi, egyéb válaszok szerinti bontásban vizsgált adatok előtt is sok érdekesség rajzolódik ki: például Budapest bizonyos rendelőiben egy idő-és eszközigenyes RTG vagy hasi UH vizsgálat fele annyiba kerül, mint máshol egy egyszerű védőoltás beadása. De ha az átlagértékkel számolunk, és figyelembe vesszük a MÁOK – egyébként igen szerény - ajánlását (MÁOK honlap, 2018), akkor is 11 580 Ft kéne legyen ezen képalkotó szolgáltatások ára (a vizsgálati díj kétszerese), ami helyett a 7000 Ft körüli összeg igen alacsony.

1. ábra (Nationwide DVM, 2018)

Mikor nyitott a rendelő?		
Nyitás	Válaszadók	
1 éven belül	0,00%	0
1-3 éve	3,03%	2
3-10 éve	33,33%	22
10 évnél régebben	63,64%	42

3. táblázat

A válaszadók saját praxisuk árfekvését átlagosan 6.6 pontra értékelték (1: olcsó, 10: drága), saját pacientúrájukat árzékenységet pedig 5.6 pontra (1: árzékeny, 10: nem árzékeny), tehát a kitöltő állatorvosok átlagosan kissé magasabb árfekvésűnek tartják rendelőjüket Budapesten, mint a pacifentúra fizetési hajlandósága.

Az alábbi táblázat (5. táblázat) ezekhez az értékekhez két másikat is rendel. Az árak kapcsán talán legalkalmasabb indikátor a vizsgálati díj. (A MÁOK ajánlott árai is ezt veszik alapul egységként a többi ár meghatározásához, de az amerikai AAHA is rendszeresen jelzi a vizsgálati díj egyéb szolgáltatási díjakhoz való viszonyát a jól teljesítő praxisok esetében) (AAHA, 2018). A másik fontos érték az adott kerületben élők jövedelmi viszonya, amire a KSH 2016-os, kerületi lebontásban megadott SZJA alapjából lehet következtetni.

A táblázatból számos aránytalanság rajzolódik ki, például amennyiben megvizsgáljuk, hogy az SZJA alap hány százaléka egy vizsgálati díj, azt várnánk, hogy a szegényebb kerületekben ez a szám alacsonyabb, a gazdagabbban pedig magasabb, de legalábbis az arány állandó, ehhez képest például Budapest leggazdagabb II., XII. kerületében arányaiban is, és abszolút értékben is olcsóbb egy fizikális vizsgálat, mint például a XVII., XVIII., XIX. vagy XXI. kerületben. Az alábbi diagramon (1. ábra) a jelek közeli halmozódása jelezne egyfajta egyensúlyi állapotot, amikor például egy praxis magát drágának tartja, az ügyfelei nem árzékenyek, és a vizsgálati díj is ennek megfelelően alakul. Kimondhatjuk tehát, hogy a helyi jövedelmi viszonyokat nem követi pontosan az állatorvosi ellátás árszínvonala, de még csak a saját bevallás szerinti árfekvés – kliens árzékenység – ár egyensúly sem áll be a legtöbb kerületben (kivétel talán a XIII., XV., XVII. kerület).

A kérdőívben feltettük a kérdést, hogy az adott praxis miként kepi árait. Az egyszerűség kedvéért négy lehetőség közül lehetett választani: 1) Inkább érés alapján, 2) A költségek, kiadások alapján, alaposan kiszámolva, 3) A környező rendelők áraihoz képest határozom meg 4) Egyéb. Utóbbira mindössze egy válasz érkezett, ebben az esetben az árképzés alapját a MÁOK ajánlásai jelentették.

Leegyszerűsítve tehát elmondható, hogy még saját bevallásuk szerint is, a budapesti praxisok mindössze 56%-a számolja ki az árait, a többi helyen az árképzés inkább ösztönöszerű (2. ábra).

Hogy ez mit jelent a gyakorlatban, könnyen igazolhatjuk az adatok részletes vizsgálatával. A következőkben a fenti adatokat elemzem, több kérdésre adott válaszok csoportosított vizsgálatával.

Elsőként rögtön szembetűnik a saját árfekvés szerinti besorolás és az árképzés összefüggése. Az árfekvés tekintetében a vizsgált összes praxis **6.6 pontra** értékeltte magát. Ezt az átlagszámot kibontva, az érés alapján árazók **5.6**, a környező rendelőkhez igazodók **5.72**, a kiszámoló **7.28** pontra értékelték saját árait. Hogy ez mennyire valós önértékelés, az rögtön ellenőrizhető megadott árak alapján.

Látható, hogy a régebb óta üzemelő praxisok árai magasabbak, a fiatalabb praxisokhoz képest. Bár az egyetemi képzésen évről

Kerület	Árfekvés (1: Olcsó 10: Drága)	Árzékenység (1: Árzékeny 10: Nem)	Vizsgálati díj (ezer Ft)	2016 SzJA alap (KSH, ezer Ft)
1	n.a.	n.a.	n.a.	3592
2	7,6	6,6	5,7	4055
3	6,25	5,25	5,45	3008
4	5,5	3,33	5,1	2694
5	5	7	3	3385
6	8,33	5,33	8,5	2945
7	7	5	7,8	2606
8	6,33	6,66	5,16	2348
9	6,5	6	3,5	2927
10	8	5	5	2392
11	7	5,66	6,16	3355
12	6,5	7,5	5	4088
13	6,5	6,25	6,1	3099
14	6,5	5	5,8	3126
15	6	5,66	5,83	2347
16	6,2	7,4	4,6	3011
17	6,33	6	6,62	2593
18	8,4	5,8	7,22	2578
19	5,5	4,5	5,7	2521
20	5	4	4,5	2359
21	9	6	6,3	2345
22	5,66	4,33	6,4	2845
23	6	6	4,5	2331

5. táblázat

Szolgáltatások	Minimum	Maximum	Medián	Átlag
Kombinált + Veszettség oltás	8 000 Ft	12 500 Ft	9 500 Ft	9 703 Ft
Kombinált oltás	4 500 Ft	9 900 Ft	6 700 Ft	7 051 Ft
Veszettség oltás	4 000 Ft	9 000 Ft	5 500 Ft	5 575 Ft
Vizsgálati díj (átlagos eset)	3 000 Ft	10 700 Ft	5 200 Ft	5 790 Ft
18 kg-os szuka kutya ivartalanítás	23 000 Ft	53 000 Ft	32 000 Ft	33 274 Ft
Nőstény macska ivartalanítás	12 500 Ft	37 000 Ft	17 500 Ft	18 916 Ft
18 kg-os kutya enterotomia (csak a műtét díja, preaneszt, utókezelés nélkül)	20 000 Ft	100 000 Ft	40 000 Ft	43 868 Ft
Kis rutin vérvizsgálat (vérkép, biokémia, elektrolitok - járulékos díjakkal)	5 500 Ft	19 000 Ft	11 250 Ft	11 375 Ft
1 db laterális RTG felvétel készítése (ha van)	2 000 Ft	12 000 Ft	7 000 Ft	7 103 Ft
Hasi UH díja (ha van)	4 000 Ft	15 000 Ft	6 500 Ft	7 070 Ft

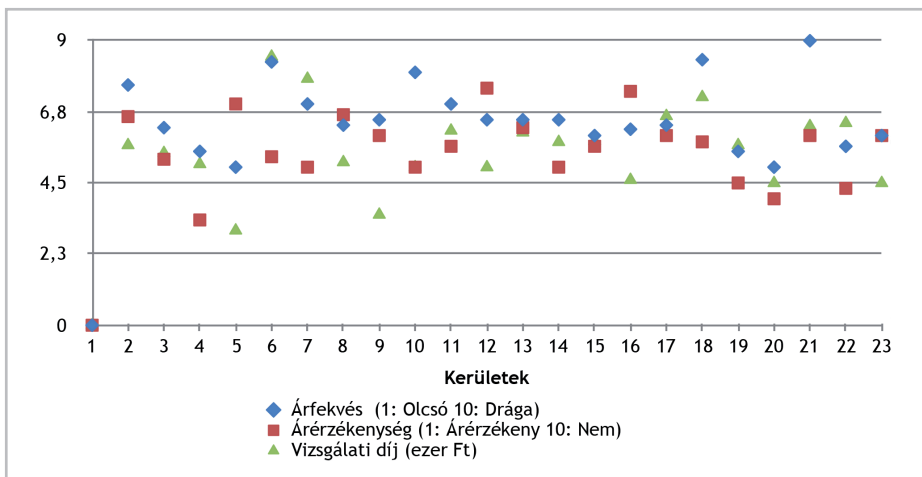
4. táblázat

évre nagyobb hangsúlyt kap a praxismenedzsment, valamint az üzleti szemlélet is kezd elfogadottabbá válni a praxisvezetők között, érdekes módon a fiatalabb praxisokban kisebb, a „középkorú” praxisokban közepes, és a régebben nyitott rendelők között a legmagasabb a tudatos árképzés aránya (6. ábra).

Hasonló módon hasonlítom össze az árakat az állatorvosok

száma szerint: egyszemélyes praxis, kis praxis, közepes praxis, nagy praxis.

Az állatorvosok számának emelkedésével (8. táblázat) a műtétek és a vizsgálati díj akár 50-60%-kal magasabb az egyszemélyes praxisok áraihoz képest. A magas bérköltséget láthatóan a megnövekedett esetszám önmagában nem képes kitermelni, így a nehezebben összehasonlítható árakat ezek

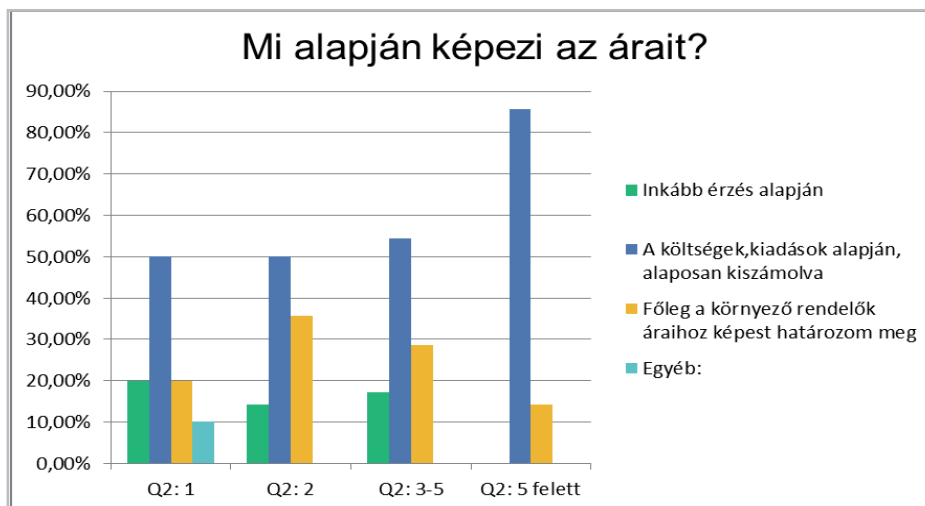
2. ábra

a praxisok magasabban kell tartásuk. Érdekes azonban, hogy ennél árnyaltabb a helyzet, mert míg bizonyos összehasonlítható áru szolgáltatásokat (pl. nőtény macska ivartalanítás) is bátrabban áraznak, addig a nehezebben összehasonlítható rutin vérvizsgálat ára látszólag független az árképzés módjától, a praxis korától, és létszámától is.

Ugyanakkor jól látható, hogy a praxis nagyságának növekedésével a tudatos árképzés aránya is nő. (8. ábra)

Összefoglalás

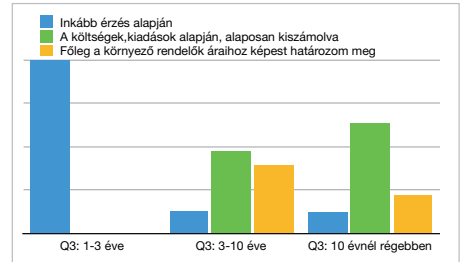
Az eredmények alapján a budapesti állatorvosi rendelők és állatkórházak árképzése kevésbé függ az adott kerületek lakosságának anyagi helyzetétől, viszont az árképzés módja inkább befolyásol. A tudatos praxismenedzsmenet folytató rendelők magasabb áron dolgoznak, de ezek aránya az összes megkérdezett között meglepően alacsony, mindössze 56%. A tudatos árképzés a 10 év feletti, valamint az 5 állatorvosnál több főt foglalkoztató praxisokra jellemző. Nagyon gyakori, hogy egy praxis önértékelése az árait illetően nem áll összhangban az áráival, a páciensek érzékelt árérzékenységével, vagy a környezet árszínvonalával. A kisebb, fiatalabb rendelők közt nagyobb valószínűséggel találunk indokolhatatlanul alacsony árakat, ami azonban az egész karra nézve jelent problémát. Az összegyűjtött adatok ismeretében kijelenthető, hogy a budapesti praxisok átlagárai alacsonyak, és feltehetően az elmúlt évtizedekben még az inflációt sem követték. A jövőben indokolt lehet az árak nyomon követése, és az állatorvosi árinдекс tudatos formálása, hogy az árszínvonal emelkedése hozzájárulhasson karunk anyagi, szakmai és erkölcsi megbecsüléséhez. Az dolgozatban szereplő árak néhol akár 5-6-szoros különbséget mutatnak,

8. ábra

3. ábra

6. ábra

	Átlagos árak		
	Érzés alapján	Környező rendelők alapján	Költségek alapján, számolva
Kombinált+Vesztség o.	9 200 Ft	9 114 Ft	10 085 Ft
Kombinált o.	6 490 Ft	6 611 Ft	7 400 Ft
Vesztség o.	5 210 Ft	5 202 Ft	5 783 Ft
Vizsgálati díj	5 270 Ft	4 800 Ft	6 378 Ft
Ivartalanítás (szuka kutya)	31 900 Ft	30 777 Ft	34 827 Ft
Ivartalanítás (nőtény macska)	15 900 Ft	16 794 Ft	20 480 Ft
Enterotomia (kutya)	39 111 Ft	41 062 Ft	46 490 Ft
Kis rutin vérvizsgálat	11 560 Ft	10 352 Ft	11 640 Ft
1 db Lateralis RTG	7 072 Ft	5 681 Ft	7 678 Ft
Hasi ultrahang vizsgálat	6 428 Ft	6 464 Ft	7 295 Ft

6. táblázat

	Átlagos árak		
	1-3 éve	3-10 éve	10 év felett
Kombinált+Vesztség o.	9 450 Ft	9 217 Ft	9 959 Ft
Kombinált o.	6 450 Ft	6 547 Ft	7 326 Ft
Vesztség o.	5 100 Ft	5 351 Ft	5 701 Ft
Vizsgálati díj	4 750 Ft	5 534 Ft	5 947 Ft
Ivartalanítás (szuka kutya)	34 500 Ft	31 213 Ft	34 265 Ft
Ivartalanítás (nőtény macska)	18 250 Ft	17 647 Ft	19 541 Ft
Enterotomia (kutya)	37 000 Ft	42 347 Ft	44 727 Ft
Kis rutin vérvizsgálat	11 300 Ft	11 354 Ft	11 286 Ft
1 db Lateralis RTG	6 000 Ft	6 844 Ft	7 290 Ft
Hasi ultrahang vizsgálat	6 000 Ft	6 323 Ft	7 499 Ft

7. táblázat

	Átlagos árak			
	1 állatorvos	2 állatorvos	3-5 állatorvos	5+ állatorvos
Kombinált+Vesztség o.	9 127 Ft	9 964 Ft	9 614 Ft	10 400 Ft
Kombinált o.	6 309 Ft	7 542 Ft	7 065 Ft	6 985 Ft
Vesztség o.	5 145 Ft	5 892 Ft	5 575 Ft	5 500 Ft
Vizsgálati díj	5 127 Ft	5 314 Ft	5 665 Ft	8 214 Ft
Ivartalanítás (szuka kutya)	30 100 Ft	31 564 Ft	33 740 Ft	38 285 Ft
Ivartalanítás (nőtény macska)	18 400 Ft	18 492 Ft	18 248 Ft	23 142 Ft
Enterotomia (kutya)	36 200 Ft	35 000 Ft	46 057 Ft	55 185 Ft
Kis rutin vérvizsgálat	11 747 Ft	11 350 Ft	11 340 Ft	10 600 Ft
1 db Lateralis RTG	8 000 Ft	7 572 Ft	6 704 Ft	8 214 Ft
Hasi ultrahang vizsgálat	8 375 Ft	6 300 Ft	6 792 Ft	8 571 Ft

8. táblázat

Köszönetnyilvánítás

Köszönöm az adatgyűjtésben nyújtott segítséget Dr. Dobó Zoltánnak, valamint az inspiráló gondolatokat Dr. Ózsvári Lászlónak.

A vizsgálat részletes adatait a tisztelt Kollégák megtalálják a Hungaróvet állatorvosi levelező fórumon <http://hungaróvetforum.com/> a Praxismenedzsmenet fórum csoportban.